

מועד אב תשפ"ג

בס"ד

בחינה בהלכות תפילה וברכות

ו' אב תשפ"ג

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונו לוועדת משמעת.
- יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
- שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

- יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
- כשהגיע זמן תפילת שחרית האם מותר: לומר שלום לחבירו? ללמוד תורה ביחיד או ברבים? להיכנס למרחץ או להסתפר? לשתות מים או חלב ביום חול או בשבת ומדוע?
  - א. האם מותר להתפלל במקום פרוץ או בחורבה או אחורי בית הכנסת ומדוע?
ב. גמרא ברכות (ח ע"א) "אמר רב חסדא לעולם יכנס אדם שיעור ב' פתחים ויתפלל שנאמר לשמור מזוזות פתחיו". כתוב כיצד ביארו הראשונים מימרא זו וכיצד נפסק להלכה.
  - א. כתוב דין משיב הרוח ומוריד הגשם. מוריד הטל. ותן טל ומטר לברכה. ותן ברכה. כשלא הזכירם כלל בתפילה או שהחליפם זה בזה, האם בדיעבד יצא ידי חובה או שצריך לחזור, וא"כ להיכן חוזר?
ב. בן ארץ ישראל שנמצא בחו"ל או בן חו"ל שנמצא בארץ בשבעה במר חשון, האם צריך לומר ותן טל ומטר לברכה?

עמ' 1 מתוך 3

4. א. האם השליח ציבור מקריא לכהנים תיבת יברכך?
ב. באר כיצד ינהג שליח ציבור שהוא כהן לענין נשיאת כפים כשאין כהנים בבית הכנסת?
ג. האם כהן נושא כפיו במקרים הבאים: הרג נפש בשוגג. מל תינוק ומת. כהן אבל. מחלל שבת בפרהסיא. שתה רביעית יין. נשא אשה האסורה לו?
5. א. האם מותר לעשות מעילים ומטפחות לספר תורה מבגד שהשתמש בהם הדיוט?
ב. מי שהיה רגיל בדבר מצוה כגון ש"צ או תוקע בשופר בר"ה או פרנס על הציבור ואירעו אונס או עוני וכדומה והעבירוהו הקהל ממצותו, האם לאחר שעבר האונס צריכים להחזירו למצותו או לא?
ג. מי שהיה בביתו בית הכנסת ימים רבים, האם מותר לציבור לשנותו לבית אחר ומדוע?
6. מה מברכים לפני ואחרי במקרים הבאים: חמשת מיני דגן שעירבם בתבשיל. דגן קלוי. כוסס אורז או שאוכל אורז מבושל. אורז שעירבו עם תבשיל אחר. עירב קמח קטניות עם קמח של חמשת מיני דגן ובישלו או אפאו?
7. א. מי שברך על דבר מאכל ואח"כ הביאו לו עוד מאותו מין או מין אחר שברכתו כברכת הראשון, האם צריך לחזור ולברך פעם שניה או לא? פרט!
ב. נטל בידו פרי וברך עליו ונפל מידו ונמאס או נאבד, האם צריך לחזור ולברך שוב כשאוכל פרי אחר ומדוע?
ג. העומד ליד אמת מים זורמים ובירך שהכל, האם יכול לשתות מהמים שלא היו לפניו בשעת הברכה?
8. האם מברכים ברכת הגומל במקרים הבאים: מי שהיה חבוש על עסקי ממונות והשתחרר. נסיעה מעיר לעיר. העובר במקום מוחזק בסכנה ביותר, בפחות מפרסה. חולה שאין בו סכנה ונתרפא. נפל עליו כותל וניצל?

*****

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. ראובן שזכה לאחרונה לעלות מרוסיה לארץ ישראל החליט להתפלל תפילת ראש חודש בכותל המערבי. באמצע תפילת לחש כשהגיע לברכת מחיה המתים שמע פתאום קדושת כתר של מוסף ממנין הסמוך לו, ועל כן הסתפק אם מותר לו לומר כעת קדושת כתר או שימשיך את ברכת אתה קדוש. עוד הסתפק האם מותר לו להתפלל בתרגום לפי שפת מדינתו או שחייב להתפלל דוקא בלשון הקודש? באר כיצד עליו לנהוג.

עמ' 2 מתוך 3

10. א. האם הציבור צריכים לומר וידוי ונפילת אפים בתפילת שחרית או מנחה כאשר נמצאים שם אבי הבן או הסנדק או המוהל?
ב. כיצד ינהגו הציבור לענין אמירת וידוי ושאר ההוספות בתענית ציבור כאשר נמצאים שם חתן או בעלי הברית?
11. א. כשבונים בית הכנסת האם מועיל להתנות שיוכלו לעשות בו כרצונם ביישובו או חורבנו ומדוע?
ב. האם מותר לגור מעל בית הכנסת ולעשות שם כרצונו ומדוע? והאם יש חילוק בין בית הכנסת קבוע לבית הכנסת מושכר?
12. רב המושב מסר שיעור בהלכות ברכות לציבור שומעי לקחו. במהלך השיעור נשאל הרב: האם מברכים ברכת הריח על אתרוג של מצוה או על פת חמה? האם מברכים ברכת שהחיינו על חליפה יד שניה? האם אפשר לברך ברכת האילנות בחודש ניסן כשיש פירות באילן? האם אפשר לברך פעמיים ביום אחד על ברקים ורעמים? כיצד ישיב להם רב המושב.

*****

מהצמחה